

A. Πολιτική συγκυρία

1. Η κυβέρνηση της ΝΔ παρά τη σημαντική φθορά που έχει υποστεί, παραμένει πολιτικά η κυρίαρχη στις προτιμήσεις του κόσμου. Βρισκόμαστε διαρκώς μπροστά σε μια φαινομενικά παράδοξη κατάσταση: Από τη μία παρατηρείται η όξυνση της κοινωνικής δυσαρέσκειας απέναντι στην κυβέρνηση, και από την άλλη η παραμονή της σε ποσοστά που της διασφαλίζουν μία άνετη πρωτιά, χωρίς απειλή από κάποια αναδυόμενη ανταγωνιστική πολιτική δύναμη. Αυτή η αντίφαση συνοψίζεται σε μία παθητική αποδοχή της κυβέρνησης Μητσοτάκη, που δεν στηρίζεται στην πίστη σε ένα όραμα, αλλά στην κόπωση και στην απουσία ελπίδας.
2. Η πολιτική του υλικού κατευνασμού, μέσω της παροχολογίας στη ΔΕΘ δεν φάνηκε να αποδίδει στην αναστροφή του κλίματος για τον Κ. Μητσοτάκη. Η σταθεροποίηση της ΝΔ σε ποσοστά πολύ μακριά από μία ενδεχόμενη αυτοδυναμία και η ποιοτική και ποσοτική της φθορά, δεν ανακόπτεται από μέτρα παροχών, όσο προσεκτικά στοχευμένα και αν είναι. Αυτά τα μέτρα όμως τη βοηθούν στο να συγκρατεί τις πολιτικές της δυνάμεις και τις κοινωνικές της συμμαχίες και να μην καταρρέει υπό το βάρος της δυσαρέσκειας για τη θεσμική διολίσθηση, την ακρίβεια, την κατάσταση στην υγεία και την παιδεία και την διαφθορά.
3. Η κυβέρνηση ταυτόχρονα επιλέγει να πολιτευτεί με καθαρό ιδεολογικό πρόσημο και να μεταφέρει τις μάχες της στο πεδίο της ιδεολογίας και των αξιών της συντήρησης. Η πυροδότηση συγκρούσεων σε πεδία που θεωρεί ότι την ευνοούν και έχει τον συσχετισμό υπέρ της, όπως στο μεταναστευτικό, τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας, αλλά και την πρόσφατη τροπολογία για περιορισμό του δικαιώματος του «συνέρχεσθαι» μπροστά στον Άγνωστο Στρατιώτη είναι καθαρές ιδεολογικές μάχες κατά τη διάρκεια των οποίων η Νέα Δημοκρατία τονώνει τις σχέσεις της με το παραδοσιακό της κοινό και την Ακροδεξιά. Επενδύει στην ιδεολογία της Δεξιάς, συγχρονίζεται με το παγκόσμιο ακροδεξιό κύμα, υιοθετεί τακτική της alt-right.

B. Κρίση αντιπολίτευσης και προοδευτικού χώρου

4. Σημείο όμως της συγκυρίας δεν είναι μόνο η ανάλυση της κατάστασης της κυβέρνησης αλλά και η αντίστοιχη της αντιπολίτευσης. Την ίδια στιγμή, ο προοδευτικό χώρος και η Αριστερά βρίσκονται σε μία κρίση με δομικά χαρακτηριστικά. Η κρίση αξιοπιστίας έχει διαβρώσει τον χώρο, έχει απομακρύνει τα παραδοσιακά κοινωνικά της ακροατήρια, ενώ ταυτόχρονα έχει χάσει τη δυνατότητα να εμπνέει και να κινητοποιεί.
5. Το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε βαθιά κρίση ταυτότητας και παρά τις εσωτερικές του αντιφάσεις είναι προφανές ότι τον τόνο δίνουν οι δυνάμεις της νεοφιλελεύθερης συνδιαχείρισης. Η θέση του απέναντι σε κομβικά ζητήματα δείχνει ότι αμφιταλαντεύεται μεταξύ νεοφιλελευθερισμού και σοσιαλδημοκρατίας, ενώ σε ζητήματα δικαιωμάτων και κράτους δικαίου έχει μία αλλοτρώσα αλλη στάση.

6. Ο ΣΥΡΙΖΑ -η μήτρα αυτής της κρίσης- βρίσκεται σε μία παρατεταμένη απαξίωση. Η κατάσταση αυτή είναι κληροδότημα τόσο του πρόσφατου παρελθόντος του, όσο και αποτέλεσμα της σημερινής κρίσης ταυτότητας που τον διαπερνάει. Η αδυναμία της Κ.Ο. του να καταψηφίσει έστω και την πρόσφατη αγορά της 4^{ης} -πλέον- φρεγάτας Behlarr, παρά την υπεροπλία των επιχειρημάτων από την πλευρά της Αριστεράς, καταδεικνύει τη βαθιά πρόσδεσή του στους λόγους που τον οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση. Την ίδια στιγμή η παραίτηση από την Κ.Ο. του Α. Τσίπρα πιστοποιεί και τυπικά το κλείσιμο ενός ιστορικού κύκλου, που βαθαίνει την κρίση ταυτότητας του ΣΥΡΙΖΑ, ρευστοποιεί τις δυνάμεις του και εντείνει τα στρατηγικά αδιέξοδα.

Γ. Πώς τοποθετείται η Νέα Αριστερά

7. Προφανώς, η παραίτηση του Α. Τσίπρα αυξάνει τη ρευστότητα όπως και τα σενάρια για τη δημιουργία νέου κόμματος. Οι πρόσφατες τοποθετήσεις του πρώην Πρωθυπουργού, με συνεντεύξεις και ομιλίες, δείχνουν την απομάκρυνσή του από την Αριστερά ως πολιτικό χώρο αλλά και την απροθυμία να αναλάβει μέρος της ευθύνης που του αναλογεί για τη σημερινή κρίση του πολιτικού συστήματος, του προοδευτικού χώρου αλλά και της Αριστεράς. Ως Νέα Αριστερά δεν συντασσόμαστε με τέτοια κεντρικά σενάρια και νεφελώδη σχέδια. Από τη μεριά μας, οι αποστάσεις πρέπει να είναι απολύτως καθαρές. Η Νέα Αριστερά δεν μπορεί και δεν πρέπει να εγκλωβιστεί σε κινήσεις ή σενάρια που εκκινούν από προσωπικές στρατηγικές και διαδικασίες ηγεσιών άνευ πολιτικού περιεχομένου. Η συζήτηση για το με ποιους θα συμμαχήσουμε δεν μπορεί να αντικαθιστά τη συζήτηση για το ποιοι είμαστε και τι θέλουμε να εκπροσωπήσουμε. Δυστυχώς εξακολουθεί να δίνεται η αίσθηση ότι ο μοναδικός λόγος δημιουργίας του κόμματος ήταν να αποτελέσει τμήμα ενός ευρύτερου σχήματος με μοναδικό στόχο την πτώση του καθεστώτος Μητσοτάκη, αφήνοντας σε δεύτερο πλάνο την οικοδόμηση των προγραμματικών του θεμελίων. Αυτό δεν αναιρεί την προσπάθεια και τη δουλειά που έχει γίνει σε κρίσιμους τομείς όμως δείχνει την ανάγκη να αποκτήσει το κόμμα σαφή προγραμματικό πυρήνα και να υπερβεί την εικόνα ενός σχήματος εν αναμονή. Μια αντίληψη που ακυρώνει εξ αρχής τη διακριτή ταυτότητα της Νέας Αριστεράς και αναπαράγει το κενό στρατηγικής που επιχειρούμε να υπερβούμε. Είναι, λοιπόν, κρίσιμο να επαναφέρουμε στο προσκήνιο τον αρχικό μας σκοπό: τη διαμόρφωση μιας σύγχρονης, ριζοσπαστικής, προγραμματικά συγκροτημένης Αριστεράς, που θα κρίνεται από το περιεχόμενό της, όχι από το πού θα χωρέσει. Παύει αλήθεια να υπάρχει λόγος ύπαρξης του κόμματος αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις δημιουργίας ΛΜ;
8. Το ΜέΡΑ25 είναι τμήμα της ριζοσπαστικής Αριστεράς αλλά δυστυχώς παραμένει προσκολλημένο σε διαφωνίες και διαιρέσεις που έχουν αξία μεν, αλλά πλέον δεν είναι καθοριστικές. Η υπέρβαση του σεχταρισμού είναι απαραίτητη προϋπόθεση

για την τόνωση των κοινωνικών κινημάτων αλλά και για οποιαδήποτε προσπάθεια ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής Αριστεράς.

9. Η Νέα Αριστερά βιώνει και αυτή όπως και όλος ο χώρος μία στρατηγική αμηχανία. Η χαμηλή της δημοσκοπική επιρροή και η αποτυχία στις ευρωεκλογές του 2024 εντείνουν αυτή την αμηχανία, ενώ το στρατηγικό κενό τροφοδοτεί και αυτό με την σειρά του την χαμηλή διείσδυση στο εκλογικό σώμα. Ενώ η δουλειά που γίνεται σε επίπεδο κοινοβουλίου είναι πολύ καλή και συνεκτική και ενώ ο λόγος μας είναι πολιτικά αιχμηρός και ριζοσπαστικός, αποδεικνύεται δύσκολο να μπορέσουμε να ταυτιστούμε με εκλογικά ακροατήρια, ακόμα και με τα παραδοσιακά ακροατήρια της Αριστεράς. Η καλή μας κοινοβουλευτική παρουσία προσκρούει στο νεφελώδη στρατηγικό προσανατολισμό της Νέας Αριστεράς. Σε αυτή τη συγκυρία, το να επενδύσουμε στο ίδιο το κόμμα, στην εσωτερική του οργάνωση, στις ΟΒ, στα Δίκτυα και τα χιλιάδες μέλη που συνιστούν το σώμα και την ψυχή του είναι το πρώτο πολιτικό καθήκον. Οποιαδήποτε πρόωρη συζήτηση για συνεργασίες ή εκλογικές συμπράξεις, χωρίς προγραμματική πυξίδα, υπονομεύει αυτήν την προσπάθεια και αποδυναμώνει τα μέλη μας. Το συνέδριό μας πρέπει να είναι σταθμός συγκρότησης, όχι προθάλαμος εκλογικών συμφωνιών. Η διαμόρφωση του προγράμματος είναι το πιο ουσιαστικό βήμα που θα δείξει στην κοινωνία ποιοι είμαστε και τι προτείνουμε. Και μόνο μέσα από αυτή τη διαδικασία μπορεί να τεθεί, σε ώριμο χρόνο, το ζήτημα των συμμαχιών.

Δ. Το πολιτικό σχέδιο

10. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο είναι κρίσιμο να απασχολήσει το κόμμα μας η στρατηγική κατεύθυνση και η διαμόρφωση πολιτικών και κοινωνικών συμμαχιών. Μία τέτοια τύπου συζήτηση και απόφαση, οφείλει να απασχολήσει το σύνολο των μελών του κόμματος. Επομένως, το επερχόμενο Προγραμματικό Συνέδριο, με βάση τον χαρακτήρα του Διαρκούς Συνεδρίου, πρέπει να πάρει θέση, αφότου έχει ενταχθεί το θέμα της στρατηγικής κατεύθυνσης και των συμμαχιών στον προσυνεδριακό διάλογο.
11. Η εμπειρία διεθνώς δείχνει ότι η ριζοσπαστική πολιτική δε γεννιέται από συγκολλήσεις κορυφών, αλλά από συλλογική και επίμονη δουλειά στη βάση. Το παράδειγμα του Ζόραν Μαμντάνι στη Νέα Υόρκη, που έχει συγκροτήσει ένα μαζικό, ταξικό, εθελοντικό δίκτυο δράσης και λόγου, δείχνει ακριβώς αυτό: πως η επιτυχία δεν είναι προϊόν επικοινωνιακού χαρίσματος, αλλά πολιτικής ρίζωσης, οργανωτικής συνέχειας και κοινωνικής εμπιστοσύνης. Ο Μαμντάνι, όπως και το πλέον δεκαετές ρεύμα του Μπέρνι Σάντερς που τον ανέδειξε, θυμίζουν ότι οι αλλαγές απαιτούν υπομονή, συλλογικότητα και ριζοσπαστισμό με κοινωνική αναφορά. Αυτό είναι το πραγματικό δίλημμα και για εμάς: θέλουμε μια Αριστερά που να χωράει κάπου χωρίς να ενοχλεί ή μια Αριστερά που να αποτελεί υπαρξιακή απειλή για την ανισότητα και την εκμετάλλευση; Στο συνέδριο του Νοεμβρίου 2024 αποφασίστηκε η προσπάθεια δημιουργίας ενός Λαϊκού Μετώπου που εκφωνήθηκε μετά τις ευρωεκλογές. Η λογική ήταν να διαμορφωθεί

ένας χώρος συνεργασίας μεταξύ πολιτικών κομμάτων του προοδευτικού χώρου για να αμφισβητηθεί η πολιτική κυριαρχία της ΝΔ. Για να γίνει αυτό -χωρίς να καταλήξουμε σε μια μετωνυμία της κεντροαριστεράς, όπως τόνιζε το συνεδριακό κείμενο- ως βασικές προϋποθέσεις είχαν τεθεί ο αγώνας για ενίσχυση της Αριστεράς και των κοινωνικών αγώνων. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο τέθηκε και ο στόχος της ανασύνθεσης και ανασυγκρότησης της ριζοσπαστικής και ανανεωτικής Αριστεράς. Είναι, ωστόσο, κρίσιμο να ξεχωρίζουμε τη στρατηγική από την τακτική. Το Λαϊκό Μέτωπο, όπως και κάθε μέτωπο, αποτελεί τακτικό εργαλείο, ένα μέσο συσπείρωσης κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων απέναντι στη Δεξιά, την ακροδεξιά και τον νεοφιλελευθερισμό. Η στρατηγική, όμως, της Αριστεράς παραμένει ο κοινωνικός μετασχηματισμός, η ριζική αλλαγή των σχέσεων εξουσίας, ιδιοκτησίας και παραγωγής προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας, ο οικολογικός και κοινωνικός επαναπροσανατολισμός. Όταν τα μέτωπα γίνονται αυτοσκοπός, χάνεται η πρόκληση να συνδεθεί η ενότητα με το περιεχόμενο της αλλαγής, ώστε το όποιο Μέτωπο να λειτουργεί ως φορέας ενός νέου κοινωνικού σχεδίου και όχι ως προσωρινό καταφύγιο πολιτικής επιβίωσης.

12. Οι συνθήκες δεν ευνόησαν την δημιουργία ενός τέτοιου μετώπου, πρωτίστως λόγω της άρνησης των περισσότερων άλλων κομμάτων, αλλά και για λόγους αντικειμενικούς.

Ε. Ριζοσπαστισμός και κοινωνική συγκρότηση

13. Τους τελευταίους μήνες οι κινηματικές διεργασίες γύρω από το αντιπολεμικό ζήτημα και κυρίως γύρω από το March to Gaza έχουν διαμορφώσει συνθήκες συνομιλίας, ζύμωσης και κοινής δράσης στον ευρύτερο χώρο της Αριστεράς. Μετά από χρόνια αδρανοποίησης, η κινητικότητα αυτή αποτελεί ένα θετικό μήνυμα για την προοπτική της ανασύνθεσης του χώρου, χωρίς σεχταρισμούς και χωρίς ηγεμονισμούς. Με στόχο την κινητοποίηση και την έμπνευση της κοινωνίας σε ένα σχέδιο που θα αμφισβητεί τους νεοφιλελεύθερους μονόδρομους της κυβέρνησης Μητσοτάκη και θα δίνει τις ιδεολογικές μάχες απέναντι στη Δεξιά νικηφόρα. Μια τέτοια δύναμη μπορεί να βελτιώσει τη ζωή των κοινωνικών στρωμάτων εκείνων που βιώνουν την πολλαπλή ανασφάλεια της καθημερινότητας από την πολιτική Μητσοτάκη. Με ένα πρόγραμμα ριζοσπαστικό, που θα μπορεί όμως να επιφέρει άμεσες αλλαγές στη ζωή των πολιτών.
14. Η ανασύνθεση και η ανασυγκρότηση της Αριστεράς είναι ένα στρατηγικό σχέδιο που μπορεί να επικοινωνήσει ξανά με τα στρώματα εκείνα της κοινωνίας, εκείνα που συμπορεύτηκαν με την Αριστερά τα προηγούμενα χρόνια, αλλά στην πορεία απογοητεύτηκαν και αποσύρθηκαν από την πολιτική. Ένα τέτοιο σχέδιο μπορεί να πολιτικοποιήσει ξανά την κοινωνία και να την συνδέσει με το ιστορικό νήμα των αγώνων της Αριστεράς.
15. Η προτεραιότητά μας, με αυτή την έννοια, είναι να συμβάλουμε στην ανασυγκρότηση της Αριστεράς, να συνεχίζουμε να βρίσκουμε κοινούς τόπους στα κινήματα, να παρεμβαίνουμε με ριζοσπαστικές ιδέες και προγραμματικές

εναλλακτικές λύσεις, να εμπλεκόμαστε στην ιδεολογική διαμάχη με το βασικό αντίπαλο, και, τέλος, να μην παραβλέψουμε τον εκπαιδευτικό ρόλο του κόμματος, η παράβλεψη η οποία τόσο μας έχει κοστίσει τα προηγούμενα χρόνια.

16. Ένα τέτοιο σχέδιο είναι ρεαλιστικό και μπορεί να είναι αποτελεσματικό, ακριβώς γιατί μιλά για τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος σήμερα. Όχι για αφηρημένες ηγεμονίες, αλλά για την καθημερινή αδικία. Για τον εργαζόμενο που δεν φτάνει ο μισθός του ως το τέλος του μήνα και θα δουλεύει 13 ώρες τη μέρα –σε μια παγκόσμια οπισθοδρομική πρωτοτυπία,- τον ενοικιαστή που πληρώνει το μισό του εισόδημα στο σπίτι, τον νέο που βλέπει τη ζωή του να περιστρέφεται ανάμεσα σε επισφάλεια και ανασφάλεια χωρίς να μπορεί να ονειρευτεί για το μέλλον του, τον μικροεπαγγελματία που πνίγεται από τις τράπεζες και την υπερφορολόγηση, τον γονέα που δε βρίσκει παιδικό σταθμό ή τον συνταξιούχο που μετρά τα φάρμακά του. Για τους ανθρώπους που ασφυκτιούν μέσα σε ένα κράτος αυταρχικό και αδιάφορο. Το ζητούμενο δεν είναι να συνεννοηθούν πο κορυφές ή να επαναλάβουμε κεντροαριστερά σχήματα διαχείρισης, αλλά να ξαναζωντανέψουμε την κοινωνική ενέργεια από τα κάτω. Γιατί η Αριστερά μεγαλώνει όταν οι άνθρωποι παίρνουν την υπόθεση της ζωής τους στα χέρια τους. Πρακτικά αυτό σημαίνει να στηρίζουμε πρωτοβουλίες που οργανώνουν την καθημερινή αντίσταση, που να δείχνουν ότι τα πράγματα μπορούν να πάνε αλλιώς: ενάντια στην ακρίβεια, στα καρτέλ, στις εξώσεις, στις απολύσεις, στις διακρίσεις. Είναι ο μόνος τρόπος για να ξαναμιλήσουμε με τους ανθρώπους που σήμερα απέχουν. Όχι με προεκλογικές εκκλήσεις, αλλά με χειροπιαστές πράξεις αλληλεγγύης και συνάμα αντίστασης.

ΣΤ. Επόμενα βήματα

17. Επομένως, το σχέδιό μας για την ανασυγκρότηση της ριζοσπαστικής Αριστεράς δεν μπορεί να μείνει στο επίπεδο των διαπιστώσεων ή των προγραμματικών αρχών. Χρειάζεται να αποκτήσει οργανωτική υπόσταση και θεσμοθετημένα εργαλεία διαλόγου, σύγκλισης και δράσης, ώστε οι ιδέες να γίνουν υλική δύναμη και η πολιτική πρόταση να αποκτήσει κοινωνικό βάθος. Η Νέα Αριστερά έχει αναλάβει απόφαση-χρέωση από το Πολιτικό Γραφείο για τη δημιουργία χώρου διαλόγου με τις δυνάμεις της ανένταχτης ριζοσπαστικής Αριστεράς και με κόμματα ή συλλογικότητες του ίδιου ευρύτερου χώρου, με στόχο την ανασυγκρότηση και την πολιτική συγκρότηση ενός ευρύτερου ρεύματος της Αριστεράς. Ο χώρος αυτός πρέπει να γίνει το πεδίο όπου η Νέα Αριστερά συναντά και συνομιλεί με τις ανένταχτες δυνάμεις, τα κοινωνικά κινήματα, τους εργαζόμενους και τη νεολαία, προβάλλοντας τις τομές του προγράμματός της: την οικονομία ενάντια στη ληστρική εκμετάλλευση της φύσης, τη ριζικά ειρηνική εξωτερική πολιτική, την αντίσταση στο милитарισμό και την τεχνοκρατική αυθαιρεσία των νέων τεχνολογιών.
18. Η αφητηρία μας είναι σαφής: χωρίς ισχυρή, ριζοσπαστική, ενωμένη Αριστερά, κανένα προοδευτικό ή αντινεοφιλελεύθερο μέτωπο δεν μπορεί να αποδειχθεί

αποτελεσματικό απέναντι στο καθεστώς της ανισότητας, της αυταρχικής διακυβέρνησης και της ιδεολογικής ηγεμονίας των ελίτ. Αυτό κερδίζεται με οργάνωση, επιμονή και μετατόπιση ισχύος από τους λίγους στους πολλούς, με μικρά αλλά σταθερά βήματα που διαμορφώνουν νέους συσχετισμούς στην κοινωνία.

Ελευθερία Αγγέλη

Εύη Αποστολάκη

Μαρία Γιαννακάκη

Έφη Καλαμαρά

Πέτρος Καλκανδής

Βασιλική Κατριβάνου

Κατερίνα Κνήτου

Μακρίνα Βιόλα Κώστη

Πάνος Λάμπρου

Χάρις Ματσούκα

Γαβριήλ Σακελλαρίδης

Πάνος Σκουρλέτης

Ευκλείδης Τσακαλώτος

Γιάννης Τσιλίκας